

ství režie tabákové, říditelství solivarů, hlavní úřad mincovní, hlavní puncovní úřad, generální úřad zkoušecí, státní centrální pokladna, pokladna státního dluhu, říditelství dvorní a státní tiskárny, říditelství budov dikasteriálních, centrální archiv mapovní, komise ministeriální pro evidenci a zcizování státních nemovitostí. Ministerstvu financí jsou konečně podřízeny veškeré úřady finanční, tedy zemská a okresní finanční říditelství, finanční prokuratury, úřady berní, úřady pro vyměřování daní a poplatků, úřady celní, potravní a solní, továrny na tabák a sklady tabáku, finanční stráž.

Ministerstvo financí říšské.

I. Obor působnosti.

Obor působnosti říšského ministerstva financí zakládá se na § 1 lit. e zák. ze dne 21. prosince 1867 č. 146 ř. z. a na zák. ze dne 10. června 1868 č. 53 ř. z. a zahrnuje v sobě záležitosti finanční zemím na radě říšské zastoupeným se strany jedné a zemím koruny uherské se strany druhé společné, správu společného státního dluhu záležejícího v penězích papírových, správu dotyčných hotových úhrad, deposit a parciálních hypotečních poukázek. Dále přísluší říšskému ministerstvu financí: sdělení společného rozpočtu, o němž usnášejí se delegace, vybírání příspěvků kvotních obou polovin říše a nakládání s nimi, rozdělování důchodů celních.

II. Říšskému ministerstvu financí podřízena jest společná ústřední pokladna, již přísluší výkon správy peněz říšského ministerstva financí a dále společná správa jednotlivých fondů (vojenských nemocnic, zvěrolékařských a invalidních).

III. Když byla provedena okupace Bosny a Hercegoviny, byla správa zemí těchto přenesena na říšské ministerstvo financí. Tomuto podléhá tedy zemská správa v Sarajevu se všemi svými odděleními (správní, finanční a soudní). Říšské ministerstvo financí sděluje rozpočet pro tyto země a předkládá tento delegacím ku schválení.

IV. Veškeré úřady finanční zemí na radě říšské zastoupených mají každému vyzvání, které k nim říšské ministerstvo financí v oboru působnosti své učiní za příčinou podání zpráv, vyhledávání, vyjádření, doručení atd., vyhověti právě tak, jako kdyby vyzvání dotyčné ministerstvem financí učiněno bylo. Toliko příkazy ku předsevzetí platů mají výhradně od ministerstva financí vycházeti, vyjímaje ten případ, že by současně s příkazem potřebná hotovost zaslána byla (výn. min. fin. ze dne 11. června 1870 č. sb. 2322, č. 26 věst. min. fin.).

Ministerstvo kultu a vyučování.

Ministerstvo kultu a vyučování bylo na základě nejv. rozhodnutí ze dne 23. března a ze dne 1. srpna 1848 v život uvedeno. Roku 1861 bylo však zrušeno a na jeho místě zřízeno ve státním ministerstvu oddělení pro záležitosti kultu a vyučování, načež nařízením státního ministerstva ze dne 20. června 1863 č. 56 ř. z. byl vyhlášen »statut pro vyučovací radu«. Rada vyučovací byla na základě nejvyššího listu ze dne 20. října 1860 k tomu povolána, aby jako samostatný poradní sbor pojednávala o vědeckých a didaktických úkolech veřejného vyučování, zastupujíc je také, a aby ministerstvům, jakož i ústředním správním úřadům, jimž svěřeno bylo řízení vyučování, byla sborem poradním. Leč též tato organizace centrální správy kultu a vyučování trvala jen krátký čas a roku 1867 (nejv. list ze dne 2. března 1867) bylo znovu utvořeno ministerstvo kultu a vyučování.

I. V obor záležitostí kultu náleží: úprava jmění duchovních korporací a obcí dle norem o tom vydaných; stanovení dotací pro kláštery žebravé, pak pro kláštery ženské, které se zabývají výchovou a vyučováním ženské mládeže, též dle vydaných norem (§ 7); zkoumání a schvalování předchozích rozpočtův zvláštních fondů určených pro účely kultu, péče o účelné a užitečné naložení penězi z přebytků těchto fondů plynoucích; záležitosti kultu všech zákonem uznaných vyznání dle zvláštních zákonů a předpisů o tom (§ 13). Obor působnosti ministerstva kultu a vyučování ve příčině záležitostí kultu upraven jest podrobněji zákonem ze dne 7. května 1874 č. 50 ř. z., jímž vydána jsou ustanovení ve příčině upravení vnějších poměrů právních církve katolické zákonem ze dne 19. dubna 1885 č. 47 ř. z., jímž vydána byla prozatimní ustanovení ve příčině dotací katolického duchovenstva, zákonem ze dne 20. května 1874 č. 68 ř. z. ve příčině uznání náboženských společenstev, dále ústavou evangelické církve augsburského a helvetského vyznání vydanou na základě nejv. rozhodnutí ze dne 9. prosince 1891 a vyhlášenou 15. prosince 1891 č. 4 ř. z. a zákonem ze dne 21. března 1890 č. 57 ř. z. ve příčině uspořádání vnějších poměrů právních židovského společenstva náboženského.

II. V obor záležitostí vyučování náleží: řízení po případě dohled ku veškeré soustavě vyučovací a ku všem ústavům vyučovacím, dále k ústavům vychovávacím jak veřejným tak i soukromým, vyjímaje ovšem ty ústavy vyučovací a vychovávací, jichž řízení výslovně jest přiděleno jinému ministerstvu; jmenování učitelů na gymnasiích z veřejných fondů dotovaných a jiných na témže stupni stojících ústavů vyučovacích (vyjímajíc střední školy udržované z prostředků obecních; potvrzování učitelstva jest zústavěno zemské školní radě), dále ředitelů a učitelů na učitelských ústavech vzdělavacích (zák. ze dne 14. května 1869, § 35), (§ 15); potvrzování úřadů akademických (§ 12 zák. ze dne 27. dubna 1873), jmenování učitelů na gymnasiích a jiných středních školách, jež jsou ústavy státními (§ 16); přípuštění soukromých docentů na universitách (§ 17); návrhy stran obsazení všech míst vyhrazených nejvyššímu jmenování (zemských školních inspektorů, profesorů na universitách a na jiných do této kategorie náležejících ústavů státních); rozhodování o učebnicích, jež mají se zavést nebo k užívání školnímu připustiti; zkoumání a schvalování předběžných rozpočtův zvláštních fondů určených pro vyučovací a vychovávací účely, rovněž povolování výdajů z těch fondů, ač nepožívají-li tyto ani dotace z financí ku hrazení schodku a nemusí-li odváděti své přebytky do státní pokladny (§ 26); povolování výdajů z dotovaných aneb k odvádění přebytků příjmových povinných studijních a školních fondů dle poměru všeobecné působnosti (§ 27).

Ministerstvu vyučování podřízeny jsou: evangelická vrchní církevní rada, císařská akademie věd, říšský ústav geologický, ústřední komise statistická, ředitelstvo statistiky správní, ústřední komise pro pátrání po uměleckých a historických památkách a zachování jich, ředitelstvo skladu školních knih, rakouské museum pro umění a průmysl, akademie výtvarných umění ve Vídni, ústřední ústav pro meteorologii a zemský magnetismus.

Ministerstvo obchodu.

Ministerstvu obchodu přísluší vrchní řízení obchodu, průmyslu, plavby, pošt, telegrafů a telefonů. Nejvyšším rozhodnutím ze dne 12. dubna